

॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ अनुक्रोशः परदुःखेन दुःखेन दुःखेन दुःखेन ॥ ६ ॥ ७ ॥ व्रतं एकभक्तादिनियमं ॥ ८ ॥ फलं ऐश्वर्यमेव प्रत्यक्षं ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥
 दत्तस्येह फलं किंच वेदानां धारणे च किं ॥ अध्यापने फलं किंच सर्वमिच्छामि वेदितुं ॥ ३ ॥ अप्रतिग्राहके किंच फलं लोके पितामह ॥ तस्य किंच फलं दृष्टं श्रुतं यस्तु
 प्रयच्छति ॥ ४ ॥ स्वकर्मनिरतानां च शूराणां चापि किं फलं ॥ शौचे च किं फलं प्रोक्तं ब्रह्मचर्ये च किं फलं ॥ ५ ॥ पितृशुश्रूषणे किंच मातृशुश्रूषणे तथा ॥ आचार्यगु
 रुशुश्रूषास्वनुक्रोशानुकरणे ॥ ६ ॥ एतत्सर्वमशेषेण पितामहयथा तथं ॥ वेत्तुमिच्छामि धर्मज्ञपरं कौतूहलं हि मे ॥ ७ ॥ भीष्म उवाच यो व्रतं वैयथोद्दिष्टं
 थासं प्रतिपद्यते ॥ अखंडं सम्यगारभ्य तस्य लोकाः सनातनाः ॥ ८ ॥ नियमानां फलं राजस्य क्षमिह दृश्यते ॥ नियमानां क्रतूनां च त्वया वाप्तमिदं फलं ॥ ९ ॥ स्व
 धीतस्यापि च फलं दृश्यते मुत्र चेह च ॥ इह लोके यवानित्यं ब्रह्मलोके च मोदते ॥ १० ॥ दमस्य तु फलं राज उच्छृणु त्वं विस्तरेण मे ॥ दांताः सर्वत्र सुखिनो दांताः सर्वत्र
 निर्वृताः ॥ ११ ॥ यत्रेच्छागामिनो दांताः सर्वशत्रुनिषदनाः ॥ प्रार्थयंति च यदांतालभंते तन्न संशयः ॥ १२ ॥ युज्यंते सर्वकामैर्हि दांताः सर्वत्र पाण्डव ॥ स्वर्गे यथा
 प्रमोदं ते तपसा विक्रमेण च ॥ १३ ॥ दानैर्यज्ञैश्च विविधैस्तथा दांताः क्षमान्विताः ॥ दानाद्दमो विशिष्टो हि ददत्किंचिद्विजातये ॥ १४ ॥ दाता कुप्यति नो दांतस्तस्मा
 दानात्परंदमः ॥ यस्तु दद्यादकुप्यति न तस्माद्दानात्परंदमः ॥ अदृश्यानि महाराज स्थानान्ययुतशो दिवि ॥ १५ ॥
 ऋषीणां सर्वलोकेषु यानीतो यांति देवताः ॥ दमेन यानि नृपते गच्छंति परमर्षयः ॥ १६ ॥ कामयानां महत्स्थानं तस्माद्दानात्परंदमः ॥ अध्यापकः परिक्रेशादक्षयं
 फलमश्नुते ॥ १७ ॥ विधिवत्पावकं दुत्वा ब्रह्मलोके नराधिप ॥ अधीत्यापि हियो वेदान्याय विद्वाः प्रयच्छति ॥ १८ ॥ गुरुकर्मप्रशंसीतु सोऽपि स्वर्गमहीयते ॥ क्षत्रियो
 ध्ययने युक्तो यजेत दानकर्मणि ॥ युद्धेयश्च परित्राता सोऽपि स्वर्गमहीयते ॥ २० ॥ वैश्यः स्वकर्मनिरतः प्रदानाच्छभते महत् ॥ शूद्रः स्वकर्मनिरतः स्वर्गशुश्रूषया च्छे
 ति ॥ २१ ॥ शूरा बहुविधाः प्रोक्तास्तेषामर्थस्तु मे शृणु ॥ शूरान्वयानां निर्दिष्टं फलं शूरस्य चैव हि ॥ २२ ॥ यज्ञशूरादमे शूराः सत्यशूरास्तथा परे ॥ युद्धशूरास्तथैवो
 क्ता दानशूराश्च मानवाः ॥ २३ ॥ सांख्यशूराश्च बहवो योगशूरास्तथा परे ॥ अरण्ये गृहवासे च त्यागे शूरास्तथा परे ॥ २४ ॥ आर्जवचितथा शूराः शमेवर्तमान
 वाः ॥ तैस्तैश्च नियमैः शूरा बहवः संतिचा परे ॥ वेदाध्ययनशूराश्च शूराश्चाध्यापने रताः ॥ २५ ॥

॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥